

Ønsker større kommuner

Akademikerne mener at sammenslåing av kommuner er eneste utvei for å sikre at folk med høyere utdanning søker jobb i distriktene. I Politisk kvarter på NRK P2 den 28. januar sier Akademikernes leder, Knut Aarbakke, at det ikke er noe mål i seg selv å få færre kommuner, men at sammenslåing til større enheter antageligvis er nødvendig for å kunne rekruttere tilstrekkelig med fagfolk til kommunesektoren.

Når samhandlingsreformen skal gi oss bedre helsetjenester i fremtiden øker behovet for kvalifisert personell i kommunene. Akademikerne mener færre og større kommuner er eneste utvei for å sikre at folk med høyere utdanning gidder å sende jobbsøknader til kommunene. Rådmann i Spydeberg kommune, Bente Hedum, tror kompetanseutfordringen fremover, både knyttet til samhandlingsreformen og rettighetslovgivningen blir utfordrende. Hedum tror Spydeberg i tiden fremover vil bli for liten, spesielt med tanke på helsereformen som kommer.

– Det skjer veldig mye viktig arbeid i kommunesektoren. Da er det viktig å se om vi har kommuner som er i stand til å levere tjenestene på en god nok måte, sier Aarbakke.

– Cirka 100 av 430 kommuner har mindre enn 2 000 innbyggere. Da sier

det seg selv at det er vanskelig å rekruttere fagfolkene man trenger.

Kommunalminister Liv Signe Navarsete forteller at hun rundt 20. januar satte ned et utvalg som skal se på hvordan vi kan få kompetansearbeidsplasser i hele landet. Navarsete viser til Finlands samkommunemodell, der de får gode resultater og mye ut av hver krone, blant annet innen helse og skole.

Hedum sier samhandlingsreformen er en stor tillitserklæring til kommunene. Men da trenger kommunene virkemidlene som skal til for å organisere seg på fornuftig måte. Navarsete vil lovfeste samarbeid mellom kommunene på helse- og velferdstjenester.

– Det skal etableres en fastere samarbeidsmodell der det skal være valgte representanter fra kommunestyret. Det blir en juridisk enhet, fordi det skal være forutsigbare tjenester. Velferdstjenestene er så viktige at man må ha juridisk bindende avtaler, sier hun.

Aarbakke forteller at deres medlemmer ofte ser at de jobbet i en større enhet og organisasjon innen kommunene. Det er på tide å ta denne debatten. Sist gang det skjedde noe på kommunestrukturen i Norge var i 1967, påpeker han.

Levealder på vei ned?

For første gang er den oppvoksende generasjon så stillesittende og overvektig at vi risikerer en nedgang i levealderen i Norge.

– Vi frykter at dagens unge vil leve kortere enn sine foreldre, sier førsteamanuensis Per Egil Mjaavatn ved Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim. Mjaavatn er en av Norges fremste forskere på området.

Den nye smørbukkgenerasjonens dystre fremtidsutsikter kan leses ut av både norsk og utenlandsk forskning. Mjaavatn viser til Helseundersøkelsene i Nord-Trøndelag, som er gjort i tre omganger av hele befolkningen over 13 år. Han mener at resultatet er skremmende. Påstanden om lavere levealder lar seg imidlertid ikke doku-

mentere i dag, fordi svaret først kommer når dagens unge er gamle.

– Men det er mange data som peker i feil retning, sier Mjaavatn, og peker på at også amerikanske forskere spår at levealderen er på vei ned. Helsedirektoratet har i år gått ut med en sterk advarsel om at inaktivitet i årene fremover er den største utfordringen for folkehelsen.

Kilde: Newswire

Kan mobilen kurere Alzheimer?

Når vi hører om forskning på mobilstråling er det som regel noe om at det kan ha en helseskadelig effekt på hjernen, eller kroppen, eller begge deler – hvis det da ikke er forskere som avkrefter den negative effekten. Og omtrent samtlige forskningsprosjekter på dette området beskyldes for å være kjøpt og betalt av enten telekombransjen eller miljøvernforkjempere, avhengig av resultatet som fremlegges. For første gang, så vidt vi vet, er det nå presentert en undersøkelse som kan tyde på at mobilstråling også kan ha en positiv effekt på hjernen.

Ifølge et forskningsteam fra Florida Alzheimer's Disease Research Center kan nemlig mobilstråling potensielt være helbredende for Alzheimer- og demenspasienter melder BBC.co.uk.

På testlaben ble 96 mus, de fleste av dem genetisk påført symptomer på Alzheimer, eksponert for den elektromagnetiske strålingen en mobiltelefon avgir for to ganger én time hver dag i 7–9 måneder. Den elektromagnetiske mobilstrålingen hadde en betydelig forebyggende effekt på unge mus med genetisk påført demens. Samtidig virket det som eldre mus med sykdom-

PÅ NETT

men virket kureret for hukommelsestap etter eksponeringen. Det tok imidlertid flere måneder før laboratoriemusene oppnådde den fordelaktige effekten.

Det vil ta litt tid å avgjøre nøyaktig hvilke mekanismer som er berørt av disse gunstige hukommelseeffektene. Men en ting er klart: de kognitive fordelene av langvarig elektromagnetisk eksponering er reelle, fordi vi så det i både forebyggende og behandlingsbaserte eksperimenter som involverte både mus påført Alzheimersymptomer og vanlige mus, sier forskningsleder Gary Arendash til BBC.co.uk.

Å forske på tilsvarende helseeffekter for mennesker kan ta flere år. Dessuten påpeker forskningsteamet at det tok måneder før de oppdaget effekten på mus, og at det derfor kan ta flere år med tilsvarende behandling for at et menneske med demens vil få utbytte av tilsvarende elektromagnetisk behandling. Forskningsteamet fra Florida har tidligere hevdet at høyfrekvent stråling kan være positivt i behandling av Alzheimer-pasienter, mens lavfrekvent stråling – for eksempel fra telefonlinjer eller strømledninger – kan ha motsatt effekt. Testmusene hadde for øvrig ingen merkbare skader på hjernen eller vitale organer, viste det seg ved obduksjon.

Mindre sukker, fortsatt for mye

FOTO: VAY MICRO.

Sukkerforbruket i Norge har gått ned. Likevel bruker vi nesten 20 prosent av matbudsjettet på brus og søtsaker.

I 2007 spiste hver enkelt nordmann 33 kilo sukker, mot 43 kilo i 2000. Nå er imidlertid forbruket av sukkerholdig brus på vei opp igjen, ifølge tall fra Bryggeri- og drikkevareprodusentene.

Totalt bruker vi tre ganger så mye penger på godteri og brus som på fisk, og hele 90 prosent av norske barn får i seg for mye sukker. Helsemyndighetene jobber internasjonalt for et regelverk som skal stanse markedsføringen av sukkerprodukter mot barn.

Kilde: Helsedirektoratet

Nøkkelen til sunn mat

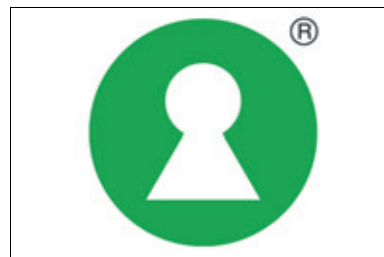

FOTO: VAY MICRO.

Norske forbrukere har fått enda et merke å se etter når de vil handle sunt. Nøkkelhullmerket skal gjøre det lettere å velge de sunne varene i matbutikken, slik at man får mer fiber og mindre salt, fett og sukker. Bare matvarer som er sunne for kroppen kan få merket, så du vil ikke se det grønne nøkkelhullet på for eksempel søtsaker eller brus. Merket har vært på svenske matvarer siden 1989, og nå blir det utviklet til en felles skandinavisk ordning.

Kilde: Matportalen

Forelesninger rett i lomma?

Det blir lettere å studere på forskjellige måter og tider. Norges tekniske og naturvitenskapelige universitet (NTNU) og Universitetet i Stavanger er først på banen i Norge og gjør forelesninger gratis tilgjengelig på nettstedet iTunesU. Velrenommerte utenlandske universiteter, som f.eks. Oxford og Cambridge, er der allerede.

Universitetet i Bergen har fått innvilget søknaden sin om å delta på iTunesU og Universitetet i Oslo skal også ha planer om det samme. Universitetet i Tromsø sier på sine nettsider at de foreløpig ikke har planer i denne retningen.

Andre tilbydere av akademisk innhold på Internett, er YouTube Education og Academic Earth.

YouTube og rekruttering

Det naturvitenskapelige fakultet ved Københavns Universitet har det siste året doblet antallet utenlandske studenter og tilskriver mye av æren studentenes egne YouTube-filmer. Små videonutter laget av studentene selv, legges ut på nettstedet YouTube og blir tilgjengelige for hele verden.

– Filmene har hatt en overveldende effekt, uttaler universitetets kommunikasjonsdirektør Joakim Groth til Information.dk

De er et resultat av videokonkurransen «Moving science» hvor studenter blir oppfordret til å slippe den indre filmregissør fri og lage film om hvordan det er å lære naturvitenskap ved Københavns Universitet. Det er premier til vinnerne for 50 000 kroner. En av vinnerfilmene er vist mer enn en million ganger på YouTube og forskjellige Facebooksider.

På Universitetet i Bergen har en også etablert en egen YouTubekanal hvor en kan se hvordan studentlivet arter seg. Utdanningsavdelingen er ansvarlig for de rundt 15 filmene som er lagt ut, og det er studenter ved film- og Tvproduksjonslinja på Infomedia som har laget dem. Filmene skal brukes i forbindelse med studieopptak o.l. utover året.

Har du synspunkter på det du leser?

Alt du leser i Tidende kan kommenteres på www.tannlegetidende.no

Du kan også følge Tannlegetidende på Facebook og Twitter